

MUSEO LISTE - ETNOGRÁFICO DE VIGO E CENTRO DE ARTESANÍA TRADICIONAL - CAT.
PROGRAMACIÓN 4º TRIMESTRE 2013

MUSEO LISTE VIGO

EXPOSICIÓN PERMANENTE: VISITAS GUIADAS.

Nove salas de exposición permanente nas que, a través da interacción entre anfitrión e visitante, coñecer aspectos ben diversos da nosa cultura material e da inmaterialidade nela agochados: as crenzas, os ciclos vitais, os rituais,...

Este trimestre preséntase o novo discurso expositivo da sala situada no soto do Museo. Dedicada, xa no primeiro proxecto museolóxico, á cultura do centeo, engádenselle agora pezas relacionadas co transporte no rural, co rodado.

Con esta nova disposición de espazos conséguese ofrecer un discurso máis didáctico, ampliando a visión do mundo rural vixente ata mediados do século XX en función do cultivo do centeo e destacando a importancia do carro e da roda. Así mesmo, este cambio posibilita a dedicación do espazo antes reservado ao rodado, a unha sala de contido didáctico destinada a actividades complementarias á visita.

O resto da exposición permanente contempla a sala dos *tecidos*, onde se presta especial atención ao traballo do liño; os *oficios*, simbolizados nun pequeno número de pezas como breves apuntamentos de todo un xeito de vida; o *peche*, mostrándonos, máis aló da súa materialidade, os seus usos rituais; a *madeira escavada*, que amosa a relación do ser humano coa súa contorna; a *luz*, coas diversas pezas que alumearon distintos ámbitos antes da aparición da luz eléctrica; a *relixión popular*, exhibindo a súa materialización a través de exvotos, esmoleiros,...; e a *medicina popular*, como recoñecemento dos saberes de tantos homes e mulleres que a través da natureza axudaban no alivio das enfermidades.

EXPOSICIÓNS TEMPORAIS**- EXPOSICIÓN TEMPORAL: HIJAS DE J. NIETO: UN OFICIO SINGULAR, FABRICANTES DE SÍMBOLOS.**

Contido: percorrido a través do proceso de elaboración dos selos de caucho máis representativos da industria viguesa e da súa área de influencia. A exposición acolle o mobiliario e os útiles de traballo procedentes do taller “Hijas de J. Nieto”, fábrica de selos de caucho que tivo a súa sede durante tres xeracións de traballadoras na céntrica rúa de Eduardo Iglesias. O obxectivo da exposición non se limita á mera presentación do oficio, senón a mostrar o seu vencello coa historia da cidade, retomando, deste xeito, o Museo o seu empeño na recuperación do patrimonio industrial de Vigo.

Lugar: Sala de exposicións temporais do Museo.

Datas: a partir do 15 de novembro.

Soposte didáctico:

-Pezas procedentes da empresa “Hijas de J. Nieto”.

-Textos de sala como apoio á exposición.

-Monitor-guía para grupos.

Duración: do 15 de novembro de 2013 ao 30 de marzo de 2014.

A visita a esta exposición é gratuíta.

- CON PÉS E CABEZA (EXPOSICIÓN ITINERANTE).

Contido: exposición itinerante que conta con máis dun cento de pezas entre tocados para cubrir a cabeza e calzado. Producida e exhibida no Museo Liste no ano 2010 pasou, despois, polo espazo expositivo “Área Panorámica” de Tui, podendo ser visitada actualmente no Castelo de Sobroso en Ponteareas.

Lugar: Castelo de Sobroso, Centro de Recuperación da Cultura Popular (Ponteareas).

Datas: sen especificar clausura.

Soposte didáctico: calzado e sombreiros utilizados como indumentaria ao longo dos tempos e que reflicten usos e estamentos sociais ben diversos. Dende os humildes puchos ata os exquisitos sombreiros de copa ou dende as alpargatas ás zocas abotinadas que imitaban o calzado utilizado polas clases máis acomodadas, os visitantes farán un percorrido pola historia da man destas pezas de indumentaria tan significativas.

- **MOSTRA TEMPORAL: UN BALEIRO ÚTIL**

Actividade complementaria e incluída no percorrido polo Museo

Contido: achega dunha selección de útiles relacionados coa “ madeira escavada”, temática presente nunha das salas que reflicten solucións á problemáticas semellantes en lugares moi afastados do planeta. A través delas ofreceremos unha nova perspectiva dende o coñecemento comparado.

Lugar: sala da madeira escavada do Museo.

Datas: todo o ano. As pezas contidas na mostra renóvanse de xeito trimestral.

Soporte didáctico: pezas en madeira escavada orixinarias de diversos continentes.

- **MOSTRAS FOTOGRÁFICAS: VEDACIÓNS.**

Actividade complementaria e incluída no percorrido polo Museo.

Contido: a temática atinxe aos distintos tipos de valado das fincas que reflicten as moitas formas de delimitar a propiedade e a importancia que estes lindes tiñan na base dunha sociedade apegada e definida pola terra e o seu dominio.

Lugar: sala de “O Peche” do Museo.

Datas: todo o ano. Con novas incorporacións de xeito trimestral. Este trimestre, a mostra recollerá fundamentalmente vedacións da provincia de Lugo, concretamente dos concellos de Pantón, Sober e Chantada.

Soporte didáctico: fotografías que ilustran as diversas formas de sinalar as propiedades privadas.

- **MOSTRAS FOTOGRÁFICAS: RETRETES.**

Actividade complementaria e incluída no percorrido polo Museo.

Contido: exhibe as variadas solucións hixiénicas de antano, cos vellos retretes de castelos, pazos e casas; así como outras solución cara o futuro dos inodoros que se foron afastando do campo.

Lugar: paredes do “escusado” do Museo.

Datas: todo o ano. Con continuas incorporacións.

Soporte didáctico: fotografías.

- **MOSTRA FOTOGRÁFICA: CON OUTRO ENFOQUE.**

Contido: mostra fotográfica de D. José Luís Gómez Márquez. Ao redor dunha decena de fotografías de gran formato repartidas polas salas de exposición permanente que permitirán obter unha perspectiva diferente de certas pezas expostas e un pretexto para probar a nosa capacidade de observación. Unha maneira de integrar as imaxes no discurso expositivo como xeito de enriquecer os contidos.

Lugar: salas de exposición permanente.

Datas: 4º trimestre.

Soposte didáctico: fotografías de D. José Luís Gómez Márquez.

- **O NADAL NA TRADICIÓN.**

Contido: exhibición dos tradicionais beléns de Nadal. Mostraranse escenas procedentes de diversas coleccións privadas que evidencian o uso de materias ben diferentes e tamén das distintas interpretacións do nacemento.

Lugar: sala Didáctica “ O devir das estacións”.

Datas: do 17 de decembro de 2013 ao 11 de xaneiro de 2014.

Soposte didáctico: beléns de Nadal procedentes de coleccións privadas.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS Á VISITA A EXPOSICIÓN PERMANENTE

- **NA COMPAÑA DO HOME**

Contido: actividade complementaria á visita á exposición permanente. Unha escolma de pezas vannos descubrir a importancia de determinadas obxectos como elementos de compañía en moi distintos momentos do devir cotián (caxatos, aguilladas, chaves, fáchóns, navallas, farois,...). En torno a este tema coñeceremos o especial valor que a nosa cultura outorgou a determinados elementos que, lonxe da súa sinxela aparencia, puideron chegar a ser imprescindibles. Destacar a importancia de todo aquilo que acompañaba á persoa na súa traxectoria vital e a transcendencia que cada un lle daba.

Lugar: sala “ O devir das estacións”.

Datas: a partir do 15 de outubro.

Duración: 15-20 m.

Dirixido a: grupos escolares.

Soposte didáctico: escolma de pezas de carácter etnográfico como apoio ao discurso e monitoraxe.

ACTIVIDADES PERTENCENTES AO CICLO ANUAL

- **AS COLLEITAS DE FROITOS DO OUTONO: VENDIMA E MAGOSTO.**

Contido: o seu contido fainos partícipes de dous procesos de colleita que marcan a estación na que nos atopamos.

Lugar: Sala “ O devir das estacións”.

Datas: do 15 outubro a finais do novembro.

Duración: 30 m.

Dirixido a: grupos escolares previa solicitude.

Soporte didáctico: obxectos relacionados coa vendima e o magosto, audiovisuais e monitoraxe.

- **O SAMAÍN.**

Contido: actividade lúdica na que descubrir as orixes e particularidades desta celebración.

Lugar: sala “ O devir das estacións”.

Datas: do 29 de outubro ao 1 de novembro.

Duración: 30 m.

Dirixido a: grupos escolares previa solicitude.

Soporte didáctico: cabazas, diversos elementos materialmente relacionados coa festa e monitoraxe.

- **O SAN MARTIÑO E A MATANZA.**

Contido: achega á celebración do San Martiño e á tarefa da matanza como inicio do proceso de avituallamento que, xunto coa vendima e o magosto, ten como obxectivo encarar o duro inverno.

Lugar: sala “ O devir das estacións”.

Datas: do 12 ao 16 de novembro.

Duración: 30 m.

Dirixido a: grupos escolares previa solicitude.

Soporte didáctico: audiovisuais e monitoraxe.

- **FESTAS DE DECEMBRO.**

Contido: actividade complementaria á visita á exposición permanente. Aproximación aos orixes das festas de finais de decembro ampliando a súa visión dende O Nadal cristián ás celebracións propias doutras culturas.

Lugar: Sala “ O devir das estacións”.

Datas: do 17 de decembro ao 11 de xaneiro.

Duración: 30 m.

Dirixido a: grupos escolares previa solicitude.

Soporte didáctico: audiovisuais e monitoraxe.

OBRADOIROS

- A MUDA.

Contido: a intención é amosar o uso da roupa interior no pasado, aspecto da indumentaria pouco tratado e que, curiosamente, reflicte grandes diferenzas sociais. Coñecida como “a muda” esta parte da vestimenta presenta unha grande riqueza documental en canto a usos, materiais, etc.

Lugar:* sala “ O devir das estacións”.

Datas: a partir do mes de novembro previa solicitude para grupos.

Duración: 1 hora.

Dirixido a: grupos de adultos e alumnos de bacharelato e universidade previa solicitude.

Soporte didáctico: distintas pezas de roupa interior procedentes da colección de Rafael González Goyanes e Mª José Martínez.

Monitor: Rafael González Goyanes, artesán téxtil e especialista en indumentaria tradicional.

*Esta actividade tamén se realizará no CAT se así se solicita.

- INSTRUMENTOS HUMILDES.

Contido: actividade que mostra os múltiples recursos cos que orixinar sons musicais. A través do son e das cancións tradicionais e populares coñecemos a forma de tocar os instrumentos, a súa historia, como se fabricaban, as coplas que os acompañaban, se eran tocados por homes ou por mulleres,... O discurso do monitor leva a agrupar os instrumentos segundo a finalidade do seu uso primitivo en: instrumentos construídos co fin de tocar; obxectos de uso cotiá utilizados como instrumentos e xoguetes sonoros ou que imitaban instrumentos. A actividade adáptase, tanto en extensión como en nivel de información e actividades complementarias, ao grupo visitante.

Lugar:* salas do Museo ou xardín circundante.

Datas: durante todo o ano previa solicitude de grupos de 10 persoas como mínimo.

Duración: 1 hora.

Dirixido a: adaptado segundo a franxa etaria a nenos e a adultos

Soporte didáctico: Instrumentos de son e monitor guía.

*Este taller tamén se realizará no CAT se así se solicita.

CENTRO DE ARTESANÍA TRADICIONAL – CAT

EXPOSICIÓN PERMANENTE: CESTEIROS NA TRADICIÓN

Contido: con esta exposición acóllese unha ampla mostra de pezas destinadas a dar solución ás necesidades que a vida diaria ía demandando. Escolleuse como fío condutor os distintos materiais empregados na súa elaboración; a partir de aí, as pezas móstranse en función da súa utilidade. Préstase unha especial atención á cestería en Vigo, cun módulo específico.

Xunto coa visita á exposición, realízase unha exhibición do proceso produtivo, que leva por título: E o que non son cestos?.

Lugar: Centro de Artesanía Tradicional (CAT).

Datas: todos os martes e xoves pola mañá (de 11:00 a 14:00 h.) e os mércores pola tarde (de 17:00 a 20:00). Previa solicitude para grupos.

Duración: 1 h. e ½

Soporte didáctico: colección de cestería tradicional propiedade do C.A.T.

EXHIBICIÓNS DO PROCESO PRODUCTIVO: E O QUE NON SON CESTOS?

Actividade complementaria, que se realiza xunto coa visita á exposición: Cesteiros na tradición.

Abordará a mostra das pezas que procedendo da arte da cestería, teñen moi diversas utilidades en troques de servir como recipientes para o transporte.

Empregando palla, madeira ou vimbio, a “*cestería sen cestos*” abarca pezas como os hórreos, ladrais, abanos para avivar o lume, teitos, corozas, axóuxeres, andadores...

Tamén, con apoio audiovisual, mostrarase a reconstrución dun castro, os valados primitivos, o canizo dun carro, unha grade e o teitado ou colmado dunha palloza.

A intención desta actividade é mostrar o proceso produtivo dalgunha destas βezas. Neste trimestre emprenderemos a elaboración dun abano coa funcionalidade de avivar o lume.

Lugar: Centro de Artesanía Tradicional (CAT).

Datas: todos os martes e xoves pola mañá (de 11:00 a 14:00 h.) e os mércores pola tarde (de 17:00 a 20:00) Previa solicitude para grupos.

Duración: 1 h. e ½

Soposte didáctico: monitor artesán especializado, material preciso en cada caso para a aprendizaxe práctica e apoio audiovisual.

CURSOS

- CURSO DE FABRICACIÓN DE PAPEL E ENCADERNACIÓN.

Contido: o obxectivo deste curso é formar aos alumnos na fabricación de papel a través de pasta de eucalipto por métodos tradicionais, a reciclaxe e iniciación nas técnicas de encadernación.

Lugar: Centro de Artesanía Tradicional (CAT)

Dirixido a: público en xeral

Duración: 10 horas

Datas e horarios: todos os mércores do mes de novembro (días 6, 13, 20 e 27) de 17:00 h. a 19:30 h.

Nº de prazas: 10 persoas. Gratuito previa inscrición. (Período de inscrición aberto, ata completar as prazas, a través dos contactos referidos no cadro final).

Docente: María José Martínez, artesán e especialista en actividades didácticas.

PERCORRIDOS URBANOS: MIRADAS ETNOGRÁFICAS

Contido: xorden, inicialmente, como percorridos de coñecemento guiados polo espazo urbano dentro do Casco Vello da cidade, ampliándose, agora, para abarcar outras rutas nas que afondar etnográfica e historicamente.

Así a oferta abarca dúas rutas: o Casco Vello e o Barrio de Bouzas.

O percorrido polo barrio de Bouzas plantéxase como unha achega á idiosincrasia dun barrio, actualmente urbano, cun pasado dissociado da cidade olívica. Os seus puntos de referencia históricos veñen marcados por dous fitos: a concesión do título de vila por parte de Carlos III (s. XVIII) e a conservación do seu territorio como concello independente ata 1904.

Son, así mesmo, estas rutas, estratexias de sensibilización cidadá con respecto á visión dos elementos patrimoniais, que reflicten o modo de vida que aconteceu.

Salientar que o trazado da ruta presenta sempre variacións, o que supón un interese engadido para aqueles grupos ou particulares que desexen acadar un coñecemento máis amplo dos percorridos dos que se parte.

Rutas: os grupos poderán optar entre dous percorridos

Percorrido nº 1: Casco Vello

Percorrido nº 2: Bouzas

Lugar: o lugar de partida para cada un dos percorridos será convenientemente difundido.

Datas: a actividade ofértase todos os venres para grupos previa solicitude de forma gratuíta. Mínimo grupos de 15 persoas. Os particulares que desexen unirse ao grupo preestablecido, poderán facelo inscribíndose polas canles de contacto referidas no cadro final e sempre que existan prazas vacantes.

Hora: 16:30 h.

Duración aproximada: 2 h.

Monitor-guía: Elisa Pereira García.

FALADOIROS ARTESÁNS

Contido: encontros cunha clara vocación de protexer e divulgar os oficios artesanais, coñecelos no seu estado actual e ofrecer canles para a súa difusión nun proceso de achegamento dos mesmos á sociedade.

Trátase de promover un debate, aberto a calquera que desexe participar nel, sobre os temas propostos en cada convocatoria.

Obxectivo xerais:

Compartir experiencias e coñecementos.

Posta en común de propostas profesionais.

Estratexias de produción, promoción e comercialización.

Análise da actual situación e busca de respostas ante ela.

Canles de cooperación. Proposta de novos criterios de consumo e distribución.

Temas a tratar:

- **23 de outubro:** “A elaboración do xabón: de proceso tradicional doméstico a *modus vivendi*”. Poñente: Dª Tamara Gesteira Sánchez, artesán fabricante de xabóns.
- **20 de novembro:** “A fabricación de instrumentos como elemento de recuperación do folclore tradicional”. Poñente: José Manuel Salvado Sanín, artesán fabricante de instrumentos de percusión tradicionais.
- **18 de decembro:** “A cestería en colmo: unha materia esquecida”. Poñente: Álvaro Martínez Leiro, fotógrafo e artesán cesteiro.

Dirixido: ao público en xeral. Entrada libre

Lugar: Centro de Artesanía Tradicional (CAT).

Datas: 23 de outubro, 20 de novembro e 18 de decembro.

Horario: ás 20:00 h.

O ESCAPARATE

Contido: a idea de "O escaparate" é a exhibición da produción artesán seleccionada nun proceso previo que se abre cunha convocatoria para a presentación de traballos . Estas convocatorias teñen como obxectivo contribuír ao desenvolvemento da artesanía, así como o de apoiar e promocionar o traballo do colectivo artesán brindando un espazo para que todos os artesáns interesados en mostrar a súa obra podan expoñer a súa produción.

Valórase fundamentalmente a innovación, tendo en conta a tradición, e a materia prima.

Lugar: C.A.T (Centro de Artesanía Tradicional)

Datas: 4º trimestre de 2013

Horario: dentro do horario establecido para o centro.

CONVOCATORIAS

- CONVOCATORIA PARA A SELECCIÓN DE TRABALLOS ARTESÁNS PARA "O ESCAPARATE".

Obxectivo: apertura dunha nova convocatoria co fin de seleccionar traballos susceptíbeis de ser expostos no Centro de Artesanía Tradicional de Vigo (C.A.T).

A través dun escaparate como son as instalacións do CAT preténdese facer chegar o traballo do colectivo artesán a un maior número de público. O resultado é a apertura da 3º convocatoria, última das tres que estaban previstas para este ano, co fin de seleccionar os traballos que se exhibirán no CAT no 4º trimestre do 2013.

Participantes: artesáns que queiran dar a coñecer a súa produción.

Criterios de selección: valorarase a innovación tendo en conta a tradición, a materia prima, a creatividade e a funcionalidade das pezas.

Prazo de presentación de dossieres: ata o 20 de outubro, a través do correo electrónico referido no cadro final ou na sede do Museo Liste de Vigo.

INFORMACIÓN XERAL

HORARIO MUSEO LISTE VIGO

DE MARTES A SÁBADO:

MAÑÁNS : de 11:00 h. a 14:00 h.. TARDES: de 17:00 h. a 19:00 h.

PREZOS DE ENTRADA A O MUSEO LISTE

Xeral: 2 €

Reducido: 1 €. menores de 12 anos 3ª idade, parados, estudantes e integrantes de grupos de máis de 10 persoas.

Gratuito: Centros de Ensino e Asociacións da 3ª Idade do Concello de Vigo; exposicións temporais e actividades que así o indiquen.

CONTACTO

Tfno. 986-244698

Rúa Pastora, nº 22, Vigo

recepcion@museoliste.org

visitas@museoliste.org

www.museoliste.org

HORARIO CENTRO ARTESANÍA TRADICIONAL: CAT

Entrada gratuíta

MARTES E XOVES DE 11:00 A 14:00

MÉRCORES DE 17:00 A 20:00

CIF:G 36855310 Inscrita R F I G nº 1999/20. Rúa Pastora nº 22/36210 Vigo.Tfno.:986 244698

recepcion@museoliste.org